

Aku-Petteri Korhonen

Majalta majalle vaelluksia Dolomiiteilla

Majalta majalle vaelluksia Dolomiiteilla

Matkakertomuksia Alta Via 1, Alta Via 2 ja Dream Way -reiteiltä

Aku-Petteri Korhonen

2024

© 2024 Aku-Petteri Korhonen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-8263-7

Tervetuloa vuoristovaelluksen maailmaan!

Eräällä vuoristovaelluksella tapasin jonkun ryhmän mukana kulkeneen miehen, joka kysyi, missä muu ryhmäni on. Eipä ollut sellaista, jolloin hän kysyi, minkä matkanjärjestäjän kautta olin sinne tullut. Ei ollut sellaistaakaan. Lopuksi hän ihmetteli, miten voin kulkea yksin vuoristossa aivan toisella puolella Eurooppaa, kuin mistä on kotoisin. Olkoon tämä kirja vastaus tuohon kysymykseen.

Olen käynyt vaeltamassa Euroopan vuoristoissa kesäisin vuodesta 2004 alkaen. Vaellukset toteutan omatoimisesti eli valitsen ajankohdan ja reitin, tilaan kartat ja reittikuvaukset, varaan majoitukset, ostan lennot ja muut kuljetukset sekä päätän päiväetappien pituudet, suunnistan reitillä ja teen matkan varrella eteen tulevat valinnat itse.

Olen tehnyt majalta majalle vaelluksia Tatralla, Pyreneillä ja kaikissa Alppimaissa ja kirjoittanut Alpeilla ja Pyreneillä tekemistäni vaelluksista kymmenen kirjaa vuosina 2013-2023. Tähän yhdenteentoista teokseen on koottu kuvaukset kahdesta Dolomiiteilla aiemmin tehdystä vaelluksesta. Molemmat kuljin poikani kanssa, ensimmäisen Cortinan alueella ja Alta Via 2 -reitillä (Julkaistu kirjana *Vuoristovaellus Dolomiiteilla lapsen kanssa*) ja toisen niin sanotulla Dream Way -reitillä Münchenistä Venetsiaan (Julkaistu nimeltä *Vaellus yli Alppien – Dream Way Münchenistä Venetsiaan*). Edellisestä on tässä kirjassa stilisoitu versio ja jälkimmäisestä kuvaus Italian Dolomiiteilla vaelletusta osuudesta.

Lisäksi mukana on kuvaus kesällä 2024 vaelletusta osuudesta Dolomiittien Alta Via 1 -reitillä. Kaikki nämä matkat päättyvät Venetsiaan, jonka nähtävyyksistä kerrotaan jokaisen mainitun matkakertomuksen lopussa. Nämä kuvaukset kattavat kaikkiaan noin kuukauden verran kulkua vuorilla ja kaupungeissa.

Tarjolla on mielenkiintoisia vaellus- ja matkailukokemuksia Unescon maailmanperintökohteissa Dolomiiteilla ja Venetsiassa. Mukavaa nojatuolimatkaa!

Helsingissä, elokuussa 2024

Aku Korhonen

Cortina, Tre Cime ja Alta Via 2

Johdanto

Alta Via 2 -reitille (jäljempänä *AV2*) lähtiessäni menossa oli jo yhdestoista peräkkäinen kesä, jolloin kävin vuorilla vaeltamassa, joten tietty rutiini ja valmius tällaisen reissun tekemiseen oli olemassa. Uutta tällä reissulla oli kuitenkin kohde eli Italian Dolomiitit, jossa en ollut käynyt. Aiemmilla vaelluksilla olin usein kuullut ihmisten kehuva niiden maisemia ja vuoristomajojen erinomaista ruokaa, joten pitiähän sitä lähteä tarkistamaan, pitivätkö puheet paikkansa.

Toinen uusi asia oli se, että mukana oli poikani, joka juuri ennen matkaa täytti 13 vuotta. Se toi mukanaan tietysti uutta mietittävää, kun aiemmin oli riittänyt, että hoitaa omat asiat. Lapsen kanssa tuli mietittäväksi käytännön asioiden lisäksi erityisesti se, miten hän jaksaa kulkea vuorilla. Pitkään tätä talvella mietin, kun jahkailin kahden reitin välillä eli lähteäkö Alta Via 1 -reitille (jäljempänä *AV1*) vai *AV2*:lle. Edellisen osalta olin varma, että pojalla ei olisi siellä mitään ongelmia, olihan hän urheillut paljon ja saanut vaelluskokemusta aiemmin Tour du Mont Blancilla ja Tatralla. Kai sitä kuitenkin haluaa kokeilla, josko rahkeet riittäisivät enempään. Pitkän harkinnan jälkeen päätin lähteä kokeilemaan, onnistuisiko meiltä *AV2*:n kulkeminen.

AV2 on *AV1*:tä vaativampi. Pituutta *AV2*:lla on alusta loppuun kuljettuna noin 160 kilometriä ja korkeuseroa noin 9000 metriä. Näiden lukujen sijaan arvelutti enemmän kuitenkin reitin vaikeus. Reittikuvauksen saatuaani epäröin, mutta päätin kuitenkin, että lähdetään ja muutetaan suunnitelmia, jos näyttää siltä, ettei onnistu. Reitiltä pääsee aina pois ja olen tottunut hyvinkin joustavaan matkusteluun, jossa ei ole tarvetta idee fix -tyyppisesti tehdä täsmälleen, mitä on aikonut tai kävellä reitin joka ikistä metriä. En lähde vuorille suorittamaan, vaan lomalle, näin kai sen voisi kiteyttää. Mennään päivä kerrallaan siten kuin se järkevältä kulloinkin tuntuu.

Reitti osoittautui ennalta arvattavasti vaativaksi. Matkan jälkeen vakiokysymys kuuluikin, miten poika jaksoi.

Tästä matkakertomuksesta saa vinkkejä oman matkan suunnitteluun. Mukana on edellisten kirjojen tapaan myös yleisempää pohdintaa maailmanmenosta. Vuorilla tällaiseen on aikaa ja ajatus selkiintyy, kun arkielämän rutiinit ja uutistulva jäävät pois ja elämä muuttuu varsin yksinkertaiseksi. On tällaisessa vaeltamisessa varsinkin lapsen kanssa tietysti kaikenlaista mietittävää ja päätettävää sekä uusia yllättäviä tilanteita, jotka pitää ratkaista. En ole kuitenkaan kokenut tätä ongelmalliseksi, vaan päinvastoin juuri se tekee matkustamisesta mielenkiintoista, jopa seikkailua.

Matkamme alussa kävimme vaeltamassa kuuluisan Tre Cime -vuoren maisemissa Cortina d'Ampezzon (jäljempänä *Cortina*) lähistöllä. Kerron vaeltamisesta myös tällä suomalaisten vaeltajien suosimalla alueella. Vaellusreissun jälkeen olimme vielä viikon Venetsiassa, josta kerrotaan tämän matkakertomuksen lopussa. Lukija pääsee näin samalla kulttuurimatkalle tutustumaan kaupungin historiaan, kirkkoihin, museoihin ja muihin nähtävyyksiin, uimarantoja unohtamatta. Tämän osuuden otin mukaan, kun arvelin sen voivan kiinnostaa Dolomiiteilla kävijöitä, jotka varsin usein ottavat lennot Venetsiaan. Tätä vaellusloman, kaupunkiloman ja rantaloman yhdistelmää voi lämpimästi suositella.

1 Helsinki – Cortina

Lentomme Helsingistä Venetsiaan lähti aikaisin sunnuntaiaamuna 12.7.2005. Samassa lentokoneessa oli myös jonkin matkanjärjestäjän vaellusporukka. Ryhmän jäsenet eivät näyttäneet tuntevan toisiaan etukäteen. Itse en ole vaellusretkiä tuntemattomien kanssa tehnyt. Eipä silti, en ole kyllä millään muullakaan ryhmämatkalla käynyt. Jokainen siis tavallaan ja sosiaaliset yksinkävelijät erikseen. Edellistä kirjaani koskenut Retki-lehden artikkeli oli nimittäin otsikoitu mielestäni hyvin osuvasti: ”Sosiaalinen yksinkävelijä”.

Sinänsä ymmärrän täysin ryhmämatkoilla käymistä. Niissä on kaikki valmiiksi suunniteltua ja useimmiten myös testattua, jolloin matkalainen voi vain nauttia olostaan turvallisesti miettimättä koko ajan, mitä tehdään ja miten, puhumattakaan reitin valinnasta ja suunnittelusta. Toisaalta juuri tämä osuus on omalta kannaltani olennainen osa matkaa. Aloitan reissun suunnittelun jo vuoden vaihteessa päättämällä reitin sekä tilaamalla lennot ja tarvittavat kartat ja reittikuvakuvaukset. Kaikkea ei kuitenkaan voi suunnitella, vaan jokaisena matkapäivänä tulee eteen valintoja, selvitettäviä asioita ja yllättäviä tilanteita. Ne pitää itse yksi kerrallaan ratkaista, mikä tekee matkanteosta pienen seikkailun, mikä toivottavasti tästäkin kirjasta välittyy.

Lentokoneessa oli myös lapsiperheitä menossa etelän lomalle. Takanamme matkusti nuori pariskunta noin 6-vuotiaan tytön kanssa. Tyttö kitisi koko matkan ajan tyyliin ”Mitä mä nyt teen!” ja roikkui penkissäni. Ei kovin leppoisa loman aloitus. Onneksi oli MP3-soitin. Venetsian lentokentän aulassa oli hirveä ryysis. Tarkistettiin ensin, missä Cortinaan lähtevän bussin pysäkki oli. Olin ostanut bussiliput netistä pari päivää aikaisemmin. Matkan hinta oli varsin kohtuullinen, 20 euroa per henkilö. Lähdettiin etsimään jotain syötävää, kun aikaa bussin lähtöön oli puolitoista tuntia. Kassalla myyjä yritti antaa 20 eurosta takaisin ikään kuin olisin antanut 10 euroa. Ei mennyt läpi.

Hyvät lämmitetyt patongit. Lentokentän ravintolasta näkyi Venetsian silhuetti.

Oli mukava päästä lentokentän metelistä hiljaiseen ilmastoituun bussiin. Bussimatka oli hieman hämmäntävä aloitus vaellusreissulle, kun alkumatkasta ikkunoista näkyi palmuja ja pari metriä korkeaa maissipeltoa. Puolet matkustajista (nuoriso) nukkui ja loput katsoivat maisemia. Sama jako meillä kahdella. Tällä kertaa matkaseurana oli siis 13-vuotias poikani. Pari vuotta hän oli jo halunnut mukaan, mutta reitit olivat olleet hänen ikäänsä nähden sen verran kovia, etten uskaltanut ottaa. Näistä vaelluksista olen kirjoittanut kirjat *Haute Route - vuoristovaellus Chamonix'sta Zermattiin* ja *GR5 - vuoristovaellus Chamonix'sta Nizzaan* (jotka on julkaistu myöhemmin kokoomateoksissa *Vaelluksia Sveitsin Alpeilla* ja *Vaellus Ranskan Alpeilla*).

Kun poika oli jo pitkään halunnut päästä mukaan, niin piti hän sellainen kiinnostus huomioida. Voi olla, että muutaman vuoden päästä vanhemman seura lomalla ei enää kiinnostakaan. Niinpä lähdimme matkaan yhdessä. Poika oli viime vuosina kasvanut pituutta ja urheillut siihen malliin, että arvelin kunnon riittävän. Hänellä oli jo kokemusta vuorilla olemisesta. Kolme vuotta sitten oltiin kierretty Tour du Mont Blancia yhdessä. Hyvin hän pärjäsikin, kun miettii, että oli tuolloin vasta 10-vuotias. Parina sitä edellisenä vuonna tehtiin päivävaelluksia Itävallassa ja pari kertaa oltiin myös Tatralla, joten suurin piirtein hän tiesi, mihin oli lähdössä. Mukavalta tuntui itsestäkin, kun oltiin yhdessä liikkeellä. Ei ole mikään itsestäänselvyys, että lapsi on kiinnostunut vaelluksesta. Nuorimmaista poikaa en tänne toisi juuri siitä syystä, ettei häntä kiinnosta. Ehkä kiinnostus hänellä herää myöhemmin. Turha on pilata mukavaa harrastusta pakolla.

Cortinaan tultiin puoli kahden maissa reilun kahden tunnin bussimatkan jälkeen. Tutustuttiin kylän keskustaan ja löydettiin

turisti-info ja sieltä ohjeet hotellille, jonne olin tehnyt huonevarauksen. Tämä reissu eroaa aiemmista siinä, että olin jonkin verran tehnyt varauksia jo etukäteen. Aikaisemmilla reissuilla en ole varannut juuri mitään etukäteen, paluulentoa lukuun ottamatta. Nyt oli varattuna majapaikka kahdeksi ensimmäiseksi ja viimeiseksi yöksi, paluulento kolmen viikon päähän sekä kolme yöpymistä vuoristomajoissa eli noin viikko kolmesta oli etukäteen varattuna. Ehkä sitä miettii asiat vähän valmiimmiksi, kun on lapsi mukana.

Saapuessamme melkein kaikki kaupat olivat Cortinassa kiinni, kuten Etelä-Euroopassa puolen päivän jälkeen on tapana. Yksi pieni kauppa oli kuitenkin auki. Sieltä ostettiin vähän eväitä. Hotelli löytyi keskustan ulkopuolelta pienen kävelymatkan päästä. Hotelli oli mukava, mutta ehkä jo paremmat päivänsä nähnyt - kuten minäkin. Kysyttiin hotellin respan ystävälliseltä nuorelta naiselta kabiinihissistä, joka oli nähty matkalla. Se olisi kuulemma auki puoli kuuteen. Sitähän pitäisi kokeilla, kun oli näin hyvä sääkin. Aurinko paistoi ja lämmintä oli yli 30 astetta. Kysyttiin myös neuvoja huomisten bussireittien osalta. Vietiin reput huoneeseen, syötiin eväät ja lähdettiin etsimään hissiasemaa. Siellä saatiin kuulla, että ylhäällä ehdisi olla vajaan tunnin, jos tulee viimeisellä hissillä alas. Hissiliput maksoivat yhteensä 50 euroa. Päätin, että mennään nyt, niin ei tarvitse myöhemmin sovittaa tätä aikatauluihin tai katua, ettei käyty.

Puoli tuntia ja kolme hissilinjaa myöhemmin olimme huimissa maisemissa Tofanan hissiasemalla 3191 metrissä. Sen lähellä on yksi Dolomiittien korkeimmista huipuista. Ylhäällä oli yllättävän lämmintä eikä tuullut lainkaan. Muutama vuosi sitten käytiin saman pojan ja isäni kanssa Itävallan Hintertuxissa, lähellä Mayrhofenia, jossa korkeutta yläasemalla oli suurin piirtein saman verran. Siellä oli kuitenkin tuolloin täysi talvi. Käytiin jääluolissa ja laskettelin ylemmillä rinteillä – heinäkuussa! Mutta täällä samoissa korkeuksissa oli nyt kesä.

Hissiaseman läheltä lähti *Via ferrata* -reitti. Sillä tarkoitetaan lyhyesti sanottuna vaikeakulkuista reittiä, jossa pitää tukeutua vajereihin ja muihin maastoon tehtyihin tukiin. Yleensä niillä tarvitaan valjaat ja kypärä. Niin tälläkin reitillä, joka oli poikkeuksellisen korkealla. Meillä ei ollut aikomusta lähteä sellaisia kokeilemaan tällä reissulla eikä meillä ollut siihen välineitäkään.

Hissiasemalta saattoi nousta ilman varusteita vielä joitakin kymmeniä metrejä ylempänä olevalle huipulle, ensin rappuja ja sitten kivikkoista polkua pitkin. Lähdettiin siihen suuntaan reippain askelin, kun aikaa ennen laaksoon lähtevää viimeistä hissiä oli vähän. Montaa askelta ei kuitenkaan ehtinyt ottaa, kun alkoi huimata. Yli kolmen tonnin korkeus yhdistettynä nopeaan nousuun hissillä laaksosta vaikutti näköjään selvästi hapenottokykyyn. Tältä varmaan vanhuksista tuntuu, kun he sanovat, että huimaa.

Ottaessamme siinä pakolliset ”täällä käytiin”-valokuvat kuulimme yllättäen outoa, matalaa ääntä. Katsottiin jyrkänteen huipulle, jossa oli mies soittamassa torvea. Noin kolme metriä pitkän torven ja miehen silhuetti taivasta vasten näytti vuoren huipulla näissä maisemissa vaikuttavalta ja epätodelliselta. Ääni kaikui yllättävän hyvin ympäröivistä vuorista. Kiipesin itsekin tuolle huipulle. Poika jäi vähän alemmas. Huipulta ei ollut näköestettä mihinkään suuntaan. Oli hieno kokemus nähdä tämä paikka kirkkaassa auringonpaisteessa.

Tultiin viimeisellä hissillä takaisin Cortinan kylään. Erään talon seinässä näimme vuoden 1956 Cortinan talviolympialaisiin liittyviä vanhoja mustavalkoisia kuvia, samantyyppisiä kuin vuoden 1952 kisoihin rakennetussa Kisahallissa Helsingissä. Tämä paikka oli noissa talviolympialaisissa käytetty jäähalli. Nyt sen jäällä oli juuri ja juuri pystyssä pysyviä turisteja. Hallissa on erikoinen, tummasta puusta rakennettu katsomo. Täällä on kuvattu James Bond -elokuvan *Erittäin salainen* kohtaous, jossa jääkiekkoilijat yrittävät taklata Roger

Mooren kumoon. Huonostihan pahisten tietysti käy. Saman leffan legendaarinen alppihiihhtokohtaus on myös kuvattu näissä maisemissa.

Käppäiltiin Cortinan viihtyisää kävelykatua ja päätettiin syödä pizzat. Poika kysyi yhden ruokalistassa olleen pizzan sisältöä. Ei ole koskaan tuo italian kieli ollut opinto-ohjelmassa, vaikka aika monta kieltä olen yrittänytkin vaihtelevin tuloksin opetella. Tietämättömyys ei kuitenkaan tätä nuorta miestä haitannut, koska hän tilasi juuri tuon pizzan, jonka nimeä emme kumpikaan kysenneet edes lausumaan. En tiedä vielääkään, mitä pizzassa oli, jotain vihannesmuusia se muistutti, mutta syödyksi tuli. Juotavaksi otin lasin valkkaria ja poika jääteetä, yhteensä 28 euroa.

Hinnan osalta voi selvyuden vuoksi todeta, että tässäkin kirjassa olen pyrkinyt kertomaan varsin tarkkaan, mitä syötiin ja paljonko se maksoi, koska arvelen tällaisten tietojen olevan hyödyllisiä matkan budjetoinnissa. Sama koskee myös yöpymisen ja muiden keskeisten ostosten hintaa. Ruokia tuon esille toki myös siksi, että se on olennainen osa matkailua, varsinkin Italiassa.

Käveltiin kämpille, jossa järjestettiin reppujen sisältöä uudelleen. Olin ottanut lennon ajaksi pojan pienemmän 33 litran repun käsimatkatavaroihin ja pakannut siihen isommasta repusta sellaiset tavarat, joiden tilalle olisi vaikea hankkia vastaavaa tilalle, jos ruumaan menevä reppu menee hukkateille. Vaellukselle lähdetäessä pojan repulla on painoa noin 5 kiloa ja omassani kymmenen enemmän. Siihen päälle vielä muutama litraa juotavaa ja eväät, niin kannettavaa meillä oli reilusti yli 20 kiloa. Liikaa, tiedän. Olihan siellä repussa toki vaelluksen kannalta tarpeetontakin tavaraa, kuten neljä kirjaa, mutta kirjat kannan mielelläni siihen asti, kun olen ne lukenut, minkä jälkeen jätän ne majalle. Majoilla on sinne saapumisen ja illallisen välillä hyvin aikaa lukemiselle. Nykyisin tosin tästä ajasta suuri osa kuluu näiden muistiinpanojen kirjoittamiseen. Kysyin pojalta aamulla kentällä, että onhan tällä varmasti riittävästi lukemista.

Hän valitsi kioskista Steve Jobbsin elämäkerran, mitä lukikin tarkkaan ja moneen kertaan. Mielenkiintoinen kirja, josta riitti keskusteltavaa reitin varrella useina päivinä.

Taustatiedoksi vielä, että minulla ei ole ollut mukana tablettia (käyttäisin sanaa pädi, mutta kun se tarkoittaa myös kalliokiipeilyssä eli boulderoinnissa käytettävää patjaa, jätän tässä yhteydessä käyttämättä) tai tietokonetta vaelluksilla, vaikka niitä nykyisin majoilla näkeekin. Ehkä olen tässä(kin) suhteessa vanhan liiton miehiä, kun ei ole muodostunut tapaa käyttää tablettia edes kotona. Tablettiin saisi ladattua luettavaa ja se voisi olla vaelluksella muutenkin hyödyllinen, kun aina silloin tällöin on tarvetta tarkistaa jotain. Nykyisin siihen tosin riittää kännykkä. Toisaalta, sitä tulee selattua helposti liikaa. Luulen, että töistä ja arkirutiineista irtaantuminen, joka on yksi tällaisen pidemmän vaelluksen parhaita puolia, ei toimi niin hyvin, jos tulee selattua netistä sähköpostia ja suomalaisia lehtiä. Arkielämästä eristyksissä oleminen toimii ainakin minulla erinomaisena akkujen lataamisena. Ei pyöri työasiat tai uutiset mielessä. Kun en käyttänyt tällä reissulla myöskään sosiaalista mediaa, ei ollut tarvetta seurata päivityksiä tai tehdä niitä itse esimerkiksi matkan tapahtumista. Tämä kirja toimikoon minun päivityksenä tältä reissulta.

2 Cortina – Rifugio Locatelli

Noustiin seitsemältä hyvin nukutun yön jälkeen. Aamupalapöydässä ei puoli kahdeksalta vielä muita näkynyt. Majoitus aamupaloiheen maksoi meiltä yhteensä 90 euroa. Hyvän aamupalan jälkeen käveltiin bussiasemalle vanhan junaradan pohjalle tehtyä kävelytieta. Cortinaan tuli 1960 luvulle saakka juna. Nyt radan tilalla on tämä viihtyisä kylän yläpuolella kulkeva kävelytie.

Bussiasemalla, joka on entinen rautatieasema, oli muutama kymmenen ihmistä odottamassa busseja. Hotellista olin saanut tiedon bussista, jolla päästäisiin lähemmäs reittiä. Nyt piti löytää oikea pysäkki ja liput. Kyselemällä selvisi, että lippuja voisi ostaa läheisestä kioskista. Siellä kuitenkin sanottiin, ettei lippuja enää ole. Se ei kuulostanut hyvältä. Palasin pysäkille, johon oli muodostunut jonoa.

Pysäkillä oli yllättäen myös suomalaisia, ehkä eilen samalla lennolla tullut ryhmä. Jututin pysäkin viereisessä pystybaarissa kahvia juomassa ollutta vaellusryhmän vetäjää. Mies ehdotti meille neljän tunnin vaellusreittiä suunnalla, jonne olimme menossa ja näytti sen kartaltani. Onneksi oli tullut hankittua reittikuvaukset ja kartat hyvissä ajoin ja tutkittua niitä siten, että saatoin nyt tässä parin minuutin pikapalaverissa keskustella uudesta reitistä kartan ääressä. Reittimme oli nimittäin vielä tuona aamuna hieman hakusessa, kun emme olleet aloittamassa vaellusta kohdasta, josta olin alun perin suunnitellut. Turisti-infossa oli edellisenä päivänä nimittäin todettu, että suunnittelemani reitin aloituskohta olisi aika kaukana eikä sinne vievistä busseista osattu sanoa mitään kovin varmaa.

Kartoista voi todeta sen verran, että olin tilannut niitä Italiasta netin kautta yhteensä seitsemän kappaletta. Täällä Cortinan alueella käytin reittikuvauksena Ciceronen kustantamaa kirjaa *Walking in the Dolomites* ja siinä mainittuja karttoja. Varsinaisella AV2-reitillä

käytin Ciceronen kirjaa *Trekking in the Dolomites* ja siinä todettuja kartoja. Muitakin reittikuvauksia on, ainakin saksaksi.

Bussipysäkillä tapaamaltani suomalaismieheltä sain myös kuulla, että bussilippuja voi ostaa kuskilta, vaikka ne kioskista olivatkin loppuneet. Suomalaisryhmä lähti toisella bussilla eri suuntaan, joten emme ehtineet kovin paljoa heitä jututtaa. Olisi ollut mukava kuulla heidän kokemuksistaan ja suunnitelmistaan enemmän.

Bussikuski myi lippuja yksi kerrallaan samalla hitaasti selittäen jokaiselle ostajalle jotain italiaksi. Ajattelin, että tässä menee ikuisuus, jos hän tekee saman kaikille. Onneksi suurimmalla osalla oli jo liput valmiina ja ohjeet tiedossa. Bussikuski korjaili vielä jonkun matkustajan pyynnöstä ikkunaverhoa pitkälle sen jälkeen, kun aikataulun mukainen lähtöaika oli mennyt. Katselin tuota kiireettömyyttä ja ajattelin, että tätä tilannetta on vaikea kuvitella tapahtuvan Suomessa. Kiinnitin huomiota aikatauluun siksi, että meidän tulisi vaihtaa bussia ylempänä laaksossa ja bussien aikataulut näyttivät olevan toisiinsa kytköksissä.

Bussi ajoi erittäin mutkaista tietä Cortinasta (1200 m) ylemmäs vuorille. Uskomatonta, että tämä suurikokoinen bussi mahtui niihin kaikkiin mutkiin. Kuski oli sanonut jotain vaihdosta Misurinanimisessä paikassa. Sen lähestyessä näin perässämme tulevan bussin, jossa luki Auronzo. Se oli meidän määränpää. Kun järvi tuli näkyviin, jäimme parin muun matkustajan kanssa pois.

Pysäytin seuraavan bussin. Siinä ei ollut lainkaan matkustajia. Kuski ihmetteli ja alkoi puhua kovaan ääneen ja suurella tunteella. Sanoja en ymmärtänyt mutta vapaasti suomennettuna hän sanoi varmaan aika tarkkaan, että, mitä ihmettä te pölvästit kohellatte, vasta seuraavalla pysäkillä on vaihtopaikka, tämä bussi ei todellakaan mene Auronzoon, vaan tulee sieltä! No, hän armahti meidät, otti kyytiin ja vei meidät seuraavalle pysäkillä, jossa näkyi edellinen bussimme, samoin kuin

kolmas bussi. Väkeä pysäkillä oli kuitenkin paljon enemmän kuin tuohon kolmanteen mahtuisi.

Menin taas kyselemään tyhmiä, tällä kertaa edellisen bussin kuskilta, joka seiso i matkustajista tyhjentyneen bussinsa keskiovellalla. Kysyessäni miten pääsisi Auronzoon, hän alkoi yllätyksekseni myydä lippuja ja sanoi, että menkää näillä kolmanteen bussiin. Muutkin hoksasivat tämän spontaanisti avautuneen lippuluukun ja pian takanani oli pitkä jono. Taas onnisti. Siirryttiin kolmanteen bussiin, jossa oli vielä muutama paikka jäljellä. Se lähti jatkamaan matkaa Misurina-järveltä (1754 m) kohti Auronzoa (2333 m).

Auronzon pysäkin vieressä oli laaja maksullinen parkkipaikka. Alempana tiellä olin nähnyt tietullien maksupaikan. Hinnaston perustella näytti olevan aika kallista tulla tänne luonnonsuojelualueelle omalla autolla, mutta periaatteessa se oli kuitenkin mahdollista. Parkkipaikan lisäksi Auronzossa on yksi iso talo, jossa toimii saman niminen vuoristomaja ja ravintola. Ei jääty kuitenkaan sitä ihmettelemään, vaan lähdettiin kävelemään, sitä vartenhan tänne oli tultu. Ottaessani sauvoja esille vedin yhden vanhemman jumiin jääneen teleskooppisauvan pidemmäksi, jolloin koko kiristysjärjestelmä tuli putkesta ulos ja sauva oli sen jälkeen käyttökelvoton. Se meni roskiin. Jaettiin kaksi jäljellä olevaa sauvaa keskenämme ja näin mentiin koko loppumatka. Yleensä käytän kahta sauvaa vaeltaessani, poika taas vain yhtä.

Aluksi reitti oli leveä ja tasainen eikä sillä olisi vaikeuksia edes rollaattorin kanssa liikkeussa. Jylhät kalliomaisemat olivat mykistävät ja paranivat koko ajan. Parinkymmenen minuutin jälkeen saavuttiin Rifugio Lavaredolle (2344 m). Tästä reitti jakaantuu kahtia siten, että toinen menee suoraan Rifugio Locatelliille, jossa meidän oli tarkoitus yöpyä, ja toinen pidemmälle reitille, josta pääsee tässä luonnonpuistossa eri suuntiin. Aiemmin tapaamani avuliaan suomalaisoppaan mukaan kiertoreitin kautta pääsisi Locatelliille noin

Tervetuloa nojatuolimatkalles!

Tällä kertaa kuljetaan Italian Dolomiiteilla. Kirjassa kuvataan kesällä 2024 tehtyä vuoristovaellusta suosituilla Alta Via 1 -reitillä. Mukana ovat myös päivitettyt versiot aiemmin julkaistuista matkakertomuksista Alta Via 2 -reitiltä sekä Münchenistä Venetsiaan kulkevan Dream Way -reitin Dolomiiteilla kulkevilta etapeilta. Näin on koossa kuukauden verran kokemuksia majalta majalle vaelluksilta näillä Unescon maailmanperintökohteeksi valituilla vuorilla. Kunkin vaellusreitin lopussa vietetään lomaa toisessa maailmanperintökohteessa eli Venetsiassa, jonka kulttuuritarjonnasta kirjassa on myös kattavat kuvaukset, rantalomailua unohtamatta.

Tästä lukupaketista saa tietoa vuoristossa kulkemisesta, varusteista, majoittumisesta ja muista omatoimiseen vuoristovaellukseen liittyvistä käytännön seikoista. Se sopii omaa vaellusmatkaa suunnittelevalle tai sellaisesta haaveilevalle, mutta myös yleisemmin matkailusta ja erityisesti Dolomiiteista ja Venetsiasta kiinnostuneelle. Italialainen elämänmeno ja ruoka ovat vahvasti läsnä päivittäisissä tapahtumissa. Näkökulmana on peruskuntoisen perheenisän hiljaiseen huumoriin pohjaava tarinointi päivittäin eteen tulevista tilanteista ja niihin liittyvistä valinnoista sekä elämänmenosta yleisemminkin. Matkaa tekee kertojan lisäksi tämän poika, mikä tuo oman lisänsä matkan kulkuun ja matkalla käytyihin pohdintoihin.

Kirjoittaja on kulkenut Euroopan vuoristoreiteillä jo kahtenakymmenenä kesänä ja tuntee majalta majalle vaelluksen käytännön kautta perinpohjaisesti. Tämä on hänen 11. vuoristovaelluksia kuvaava matkakertomuksensa.

Hyvää matkaa!

